

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/89/2025
Identifikačné číslo spisu: 0021201842
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:0021201842.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Jany Haluškovej v spore žalobcu G. U., nar. XX. X. XXXX, E. O. D. Č.. XXX, zastúpeného: advokátska kancelária JUDr. JCLic. Tomáš Majerčák, PhD., s. r. o., Košice, Kováčska 28, proti žalovaným: 1/ U. P.Š., nar. X. XX. XXXX, E. O. D. XX, 2/ JRD Rakovec, družstvo, Rakovec nad Ondavou 389, IČO: 52 518 167, obaja zastúpení: Advokátska kancelária SLAMKA & Partners s.r.o., Dolný Kubín, Radlinského č. 1735/29, o určenie neplatnosti zmluvy o prevode nehnuteľností, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 7C/28/2021, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. februára 2025 sp. zn. 11Co/5/2025, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ priznáva náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 6. decembra 2021 č. k. 7C/28/2021 - 255 zamietol žalobu (výrok I.) a priznal žalovaným nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (výrok II.).

1.1. Súd tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca ako podielový spoluvlastník v žalobe špecifikovaných nehnuteľností domáhal voči žalovaným určenia relatívnej neplatnosti označenej kúpnej zmluvy s odôvodnením, že žalovaný v 1/ rade previedol svoje spoluvlastnícke podiely na v žalobe špecifikovaných nehnuteľnostiach na žalovaného v 2/ rade bez toho, aby žalobcovi ako ich podielovému spoluvlastníkovi ponúkol svoj spoluvlastnícky podiel na odkúpenie v súlade s § 140 Občianskeho zákonníka, keďže napriek tomu, že sa riadne dovolal neplatnosti predmetného právneho úkonu žalovaným doručenými listami, žalovaní dovolanie sa relatívnej neplatnosti neakceptovali a spornú kúpnu zmluvu považujú za platnú. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie poukázal na tvrdenie žalobcu v žalobe a v priebehu sporu, ako i na obranu žalovaných, ktorí žiadali žalobu zamietnuť v podstate z dôvodu, že ide o procesne neprípustnú žalobu a tiež z dôvodu, že k porušeniu predkupného práva žalobcu nemohlo dôjsť, lebo

žalovaný v 1/ rade ako člen JRD Rakovec, družstvo, nemusel svoj spoluvlastnícky podiel najskôr ponúknuť na odkúpenie ostatným spoluvlastníkom podľa § 140 Občianskeho zákonníka, nakoľko žalovaný v 2/ rade je blízkou osobou v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka, keďže akúkoľvek ujmu spôsobenú JRD Rakovec, družstvo, by žalovaný v 1/ rade ako jeho člen, pocíťoval ako vlastnú ujmu.

1.2. Pri rozhodovaní súd vychádzal zo zistenia, že žalovaný v 1/ rade bol členom družstva (žalovaného v 2/ rade) od 15. 10. 2019 s členským vkladom 1 euro, a tiež z medzi stranami nespornej skutočnosti, že na základe kúpnej zmluvy zo dňa 29. 10. 2019, na Okresnom úrade Michalovce, katastrálny odbor, vedenej pod číslom 193/19, žalovaný v 1/ rade ako predávajúci previedol na žalovaného v 2/ rade ako kupujúceho svoj spoluvlastnícky podiel o veľkosti 420/57120 na nehnuteľnostiach v k. ú. E. O. D., zapísané na LV č. XX ako parcela registra „E“ č. 1239 o výmere 388.850 m², orná pôda, na LV č. XXXX ako parcela registra „E“ č. 1238 o výmere 7.526 m², orná pôda a na LV č. XXXX ako parcela registra „E“ č. 1240 o výmere 3.323 m², vodná plocha. Z čiastočného výpisu LV č. XXXX, LV č. XXXX a LV č. XX zo dňa 31. 2. 2021 súd zistil, že žalovaný v 2/ rade je zapísaný ako podielový spoluvlastník v podiele 420/57120 parcely registra „E“ č. 1238 o výmere 7.526 m², orná pôda, parc. č. 1240 o výmere 3.323 m², vodná plocha a parc. č. 1239 o výmere 388.850 m², orná pôda, a to titulom kúpnej zmluvy V 3884/2019 z. d. 13. 11. 2019, č. z. 193/19. Po právnom posúdení veci podľa § 40a, § 140, § 603 ods. 3, § 605 Občianskeho zákonníka, § 137 písm. d) CSP, § 34 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej aj „zákon č. 162/1995 Z. z.“) súd prvej inštancie dospel k záveru, že posudzovaná žaloba o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy je žalobou o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP, ktorá je procesne prípustná, keďže na základe žaloby súdom vyslovená neplatnosť právneho úkonu je podkladom pre to, aby bol obnovený zápis žalovaného v 1/ rade ako (pôvodného) podielového spoluvlastníka v katastri nehnuteľností. Tým sa bez potreby vyvolania ďalšieho sporu odstráni existujúca právna neistota tak žalobcu ako aj žalovaných v 1/ a 2/ rade v otázke, kto tvorí okruh subjektov spoluvlastníckeho vzťahu k daným nehnuteľnostiam, čo bude mať svoj odraz v stave zápisu v katastri nehnuteľností (§ 70 katastrálneho zákona).

1.3. Súd následne posudzoval námietku žalovaných založenú na tvrdení, že k porušeniu predkupného práva žalobcu nedošlo, lebo predmetnou kúpnu zmluvou došlo k prevodu vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu medzi blízkymi osobami a dospel k záveru, že v prípade prevodu nehnuteľností zo žalovaného v 1/ rade na žalovaného v 2/ rade nešlo o prevod medzi blízkymi osobami, pretože medzi žalovanými ide len o bežný, štandardný vzťah družstva (žalovaného v 2/ rade) a jeho člena - žalovaného v 1/ rade, ktorý so žalovaným v 2/ rade uzavrel dňa 29. 10. 2019 spornú kúpnu zmluvu o prevode spoluvlastníckeho podielu na označených nehnuteľnostiach 14 dní potom, ako sa dňa 15. 10. 2019 stal členom družstva (žalovaného v 2/ rade) s právami člena družstva (právo byť volený do orgánov družstva a podieľať sa na riadení družstva prostredníctvom členskej schôdze, právo na podiel na zisku, na vyrovnací podiel, na podiel na likvidačnom zostatku, ako aj s právom na bonus do výšky 20 % základného nájomu v prípade prenájmu pôdy). Z uvedeného súd vyvodil, že žaloba je nedôvodná.

1.4. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 CSP.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 26. februára 2025 sp. zn. 11Co/5/2025 rozhodol tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. (prvý výrok) Priznal žalovaným v 1/ a 2/ rade voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. (druhý výrok) Priznal žalovanému v 2/ rade voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. (tretí výrok)

2.1. V odôvodnení uviedol, že z doterajšieho vývoja konania a identifikovaných dôvodov, ktoré súd prvej inštancie viedli k zamietnutiu žaloby možno určiť hlavný - podstatný dôvod pre nevyhovenie žaloby, a to posúdenie vzťahu žalovaných ako blízkych osôb (§ 116, § 117 a § 140 Občianskeho zákonníka), u ktorých pri uzavretí predmetnej kúpnej zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach nemohlo dôjsť k porušeniu predkupného práva žalobcu. Práve vo vzťahu k riešeniu tejto otázky žalobca namietať správnosť záverov súdu prvej inštancie. K otázke posudzovania vzťahu člena družstva a družstva ako vzťahu blízkych osôb sa vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 28. novembra 2024 sp. zn. 5Cdo/172/2023-470, vrátane rozhodnutia z 24. januára 2024 sp. zn. 4Cdo/238/2022, v ktorom najvyšší súd uviedol že: „Aj v predmetnej veci má vzťah žalovaných základ vo vzťahu družstva a člena družstva a v právach a povinnostiach vyplývajúcich z Obchodného zákonníka a

zo stanov družstva. Členský podiel žalovaného 1/ predstavuje majetkovú účasť člena družstva na majetku družstva, teda na majetku žalovaného 2/. Intenzita ich vzájomného vzťahu je deklarovaná zhodnými benefitmi ako v prípade súdenom pod sp. zn. 4Cdo/238/2022 (žalovaný 1/ ako člen družstva má právo na podiel na zisku, právo podieľať sa na jeho riadení prostredníctvom členskej schôdze, právo na vyrovnací podiel, právo na likvidačnom zostatku a právo byť volený do orgánov družstva, v prípade prenájmu pôdy, poskytuje žalovaný v 2/ rade svojim členom zvýšený základný nájom, dodatočný nájom, bonus, do výšky 20 % základného nájmu, možnosť úhrady aj viacročného základného nájmu vopred, člen družstva, prispieva na jeho činnosť, podieľa sa na činnosti toho družstva a tak znáša aj stratu, žalovaný v 2/ rade poskytuje svojim členom služby, výpomoci, čo je podľa názoru dovolacieho súdu v okolnostiach danej veci dostatočným dôvodom, prečo predmetný vzťah vykazuje vzťah blízkych osôb.“.

2.2. Keďže žalovaní v 1/ a 2/ rade sú blízkymi osobami berúc do úvahy § 140, § 116 a § 117 Občianskeho zákonníka je preskúmaný rozsudok súdu prvej inštancie vecne správny, vrátane výroku o trovách konania, uzavrel odvolací súd.

2.3. O nároku na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP, § 453 ods. 1 a 3 CSP, v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP. V odvolacom konaní boli plne úspešní žalovaní, na základe čoho im odvolací súd priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Rovnako žalovaný v 2/ rade bol úspešný v dovolacom konaní, preto mu odvolací súd priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd žalovanému v 1/ rade náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi nepriznal, lebo žalovanému v 1/ rade trovy dovolacieho konania nevznikli (zo súdneho spisu nevyplývajú).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodňoval § 420 písm. f) CSP.

3.1. Žalobca považoval za nesprávne právne posúdenie súdu prvej inštancie a aj odvolacieho súdu spočívajúce v posúdení prevodu vlastníckeho práva spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnosti medzi žalovaným v 1/ rade ako členom družstva a žalovaným v 2/ rade ako družstvom ako prevod medzi blízkymi osobami podľa ust. § 116 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 140 Občianskeho zákonníka. Nesúhlasil s názorom odvolacieho súdu, že blízkou osobou v každej situácii, bez akéhokoľvek detailného, individuálneho posúdenia, môže byť aj právnická osoba (že sa touto otázkou súdy musia zaoberať vyplýva aj z rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cdo/238/2022). Trval na tom, že v danom prípade nejde o blízke osoby, koncepcia Občianskeho zákonníka v nadväznosti na blízke osoby je bezpochybne viazaná primárne na fyzické osoby. Uviedol, že súd prvej inštancie nepostupoval správne, riadne nešpecifikoval a neodôvodnil v čom videl blízkosť osôb medzi žalovanými, a teda súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Odvolací súd stroho, bez dôsledného skúmania tohto vzťahu, bez doplnenia dokazovania v podobe výsluchu žalovaného v 1/ rade uzavrel, že ide o vzťah blízkych osôb. Žalobca je presvedčený, že tento rozpor a nedostatok sa mal odstrániť, okrem iného, v podobe navrhovaného výsluchu žalovaného v 1/ rade. V konaní nebolo ani preukázané, že žalovaný v 1/ rade je skutočne platným členom družstva, že bol prijatý členskou schôdzou za člena družstva v súlade so stanovami a zákonom. Preto namietal aj nesprávne zistenie skutkového stavu zo strany odvolacieho súdu. V žiadnom prípade nebolo preukázané, aby mal žalovaný v 1/ rade od žalovaného v 2/ rade benefity, ktoré predstavujú akúsi nadstavbu bežných činností, ktoré preukazujú výraznú mieru prepojenia žalovaných, zároveň pomoc, radu od žalovaného.

3.2. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol dovolaciemu súdu, aby rozhodnutie súdu odvolacieho zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný 1/ a 2/ vo svojom vyjadrení uviedli, že rozhodnutia súdov považujú za vecne a právne správne, vzhľadom na ktorú skutočnosť navrhli dovolaciemu súdu, aby dovolanie v zmysle ustanovenia § 448 zamietol, prípadne ako neprípustné odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonom stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP), v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

K dovolaciemu dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť (vo všeobecnosti) taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

9. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Pretože dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), a či je zachované právo dovolateľa na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

11. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, aktuálne napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 z 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

12. K námietkam dovolateľa týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku

odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán významnými pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

13. Žalobca vo vzťahu k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP predovšetkým namietal, že súd prvej inštancie nepostupoval správne, riadne nešpecifikoval a neodôvodnil v čom videl blízkosť osôb medzi žalovanými, a teda súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Odvolací súd stroho, bez dôsledného skúmania tohto vzťahu, bez doplnenia dokazovania v podobe výsluchu žalovaného v 1/ rade uzavrel, že ide o vzťah blízkych osôb. Odvolací súd vôbec neskúmal ani tú skutočnosť vyplývajúcu z ust. § 116 Občianskeho zákonníka, že iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby seba navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Ani pred súdom prvej inštancie, ani v rámci odvolacieho konania sa súdy nezaoberali touto otázkou, a teda, či ujmu spôsobenú družstvom bude dôvodne pociťovať člen družstva ako ujmu vlastnú a naopak. Žalobca je presvedčený, že tento rozpor a nedostatok sa mal odstrániť, okrem iného, v podobe navrhovaného výsluchu žalovaného v 1/ rade.

14. V súvislosti s predmetnou námietkou dovolateľa týkajúcou sa riadneho špecifikovania a odôvodnenia existencie blízkosti osôb medzi žalovanými, dovolací súd konštatuje, že nezistil existenciu rozporu v zistení skutkového stavu, a taktiež nie ani vo vyhodnotení dôkazov. Súd prvej inštancie v bode 44 uviedol:

44. V danom prípade sa žalovaný v 1/ rade stal členom družstva dňa 15. 10. 2019 a dňa 29. 10. 2019 bola uzavretá kúpna zmluva o prevode spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach uvedených vyššie, medzi žalovaným v 1/ rade a žalovaným v 2/ rade. Právny zástupca žalovaných ako dôvod preukazujúci existenciu vzťahu blízkosti medzi žalovanými v 1/ a 2/ rade uviedol, že žalovaný 1/ ako člen družstva má právo na podiel na zisku, právo podieľať sa na jeho riadení prostredníctvom členskej schôdze, právo na vyrovnací podiel, právo na likvidačný zostatok a právo byť volený do orgánov družstva. Ďalej uviedol, že v prípade prenájmu pôdy, poskytuje žalovaný v 2/ rade svojim členom zvýšený základný nájom, dodatočný nájom, bonus, do výšky 20 % základného nájmu, možnosť úhrady aj viacročného základného nájmu vopred a pod. Zároveň poukázal na to, že člen družstva si kúpil podiel v tom družstve, prispieva na jeho činnosť, podieľa sa na činnosti toho družstva a tak znáša aj stratu, a to vyplýva aj z Obchodného zákonníka. Teda žalovaný v 2/ rade poskytuje svojim členom služby, výpomoci, ktoré predstavujú akúsi nadstavbu bežných (v zmysle práv a povinností člena družstva vyplývajúcich z Obchodného zákonníka, stanov družstva), činností, ktoré preukazujú výraznú mieru prepojenia žalovaného v 1/ rade a žalovaného v 2/ rade. Členovia družstva opakovane vyhľadávajú pomoc u žalovaného v 2/ rade.

Odvolací súd v bode 15 uviedol nasledovné:

15. Na tomto mieste odvolací súd poukazuje v celom rozsahu na závery Najvyššieho súdu SR v uznesení zo dňa 28. novembra 2024 sp. zn. 5Cdo/172/2023-470, že: „Aj v predmetnej veci má vzťah

žalovaných základ vo vzťahu družstva a člena družstva a v právach a povinnostiach vyplývajúcich z Obchodného zákonníka a zo stanov družstva. Členský podiel žalovaného 1/ predstavuje majetkovú účasť člena družstva na majetku družstva, teda na majetku žalovaného 2/. Intenzita ich vzájomného vzťahu je deklarovaná zhodnými benefítmí ako v prípade súdenom pod sp. zn. 4Cdo/238/2022 (žalovaný 1/ ako člen družstva má právo na podiel na zisku, právo podieľať sa na jeho riadení prostredníctvom členskej schôdze, právo na vyrovnací podiel, právo na likvidačnom zostatku a právo byť volený do orgánov družstva, v prípade prenájmu pôdy, poskytuje žalovaný v 2/ rade svojim členom zvýšený základný nájom, dodatočný nájom, bonus, do výšky 20 % základného nájmu, možnosť úhrady aj viacročného základného nájmu vopred, člen družstva, prispieva na jeho činnosť, podieľa sa na činnosti toho družstva a tak znáša aj stratu, žalovaný v 2/ rade poskytuje svojim členom služby, výpomoci, čo je podľa názoru dovolacieho súdu v okolnostiach danej veci dostatočným dôvodom, prečo predmetný vzťah vykazuje vzťah blízkych osôb.“

14.1. Vzhľadom na uvedené, pokiaľ dovolateľ namieta nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, namieta tak nedôvodne.

15. Pokiaľ dovolateľ namieta, že odvolací súd nevykonal výsluch žalovaného 1/, a to za účelom odstránenia rozporu v posúdení či ujmu spôsobenú družstvu, bude dôvodne pociťovať člen družstva ako ujmu vlastnú a naopak, dovolací súd uvádza nasledovné.

15.1. Podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Na druhej strane Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach tiež vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09). Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 CSP), a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

15.2. V súlade s touto judikatúrou ústavného súdu Najvyšší súd SR rozhodol vo veci sp. zn. 4Cdo/100/2018. V tejto veci vyslovil, že procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo, z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno založiť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ku ktorej overeniu alebo vyvráteniu je navrhnutý dôkaz je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím je nadbytočnosť dôkazu, t. j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené.

16. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že v danej prejednávanej veci výsluch žalovaného 1/ nebol potrebný, pretože jeho výsluch by iba potvrdil jeho tvrdenie o blízkom vzťahu k žalovanému 2/, žalobcove tvrdenia by logicky nepotvrdil.

17. Dovolací súd považuje za potrebné uviesť, čo sa považuje za ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu. Do tohto pojmu patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

18. Vzhľadom na uvedené dovolací súd v súvislosti s namietaným poukazuje na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 4Cdo/134/2024 zo dňa 27. 3. 2025, kde dospel k nasledovnému záveru: Aj v posudzovanom spore má pomer žalovaných 1/ a 2/ základ vo vzťahu družstva a člena družstva a v právach a povinnostiach vyplývajúcich z Obchodného zákonníka a zo stanov družstva, a to za obdobných individuálnych okolností ako v precedenčne záväznej veci; členský podiel žalovaného 1/ predstavuje majetkovú účasť člena družstva na majetku družstva, teda na majetku žalovaného 2/. Intenzita ich vzájomného vzťahu je deklarovaná zhodnými benefitmi ako v prípade súdenom pod sp. zn. 4Cdo/238/2022 (žalovaný 1/ ako člen družstva má právo na podiel na zisku, právo podieľať sa na jeho riadení prostredníctvom členskej schôdze, právo na vyrovnací podiel, právo na likvidačnom zostatku a právo byť volený do orgánov družstva, v prípade prenájmu pôdy poskytuje žalovaný 2/ svojim členom zvýšený základný nájom, dodatočný nájom, bonus do výšky 20 % základného nájmu, možnosť úhrady aj viacročného základného nájmu vopred, člen družstva, prispieva na jeho činnosť, podieľa sa na činnosti toho družstva a tak znáša aj stratu, žalovaný 2/ poskytuje svojim členom služby, výpomoci, čo je podľa názoru dovolacieho súdu v okolnostiach danej veci dostatočným dôvodom, prečo predmetný vzťah vykazuje vzťah blízkych osôb [porovnaj tiež sp. zn. 5Cdo/172/2023, 7Cdo/96/2023 v druhovo obdobných veciach, v ktorých dovolací súd nasledoval právny názor vyslovený v R 75/2024].

19. Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Pokiaľ dovolateľ namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia dovolací súd považuje v zmysle vyššie uvedeného túto námietku za nedôvodnú.

20. V reakcii na dovolacie argumenty žalobcu dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalobca preto neopodstatnene namietal, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňovala jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

20.1. Skutočnosť, že dovolateľ sa s názorom súdov nižšej inštancie nestotožnil, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP tak nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Žalobca preto neopodstatnene namietal existenciu tejto vady v zmysle § 420 písm. f) CSP.

21. Aplikujúc zásadu úspechu v konaní (§ 255 ods. 1 v spojení s § 453 ods. 1 CSP) vznikol nárok na náhradu trov dovolacieho konania v dovolacom konaní úspešnému žalovanému 1/ a 2/ voči v dovolacom konaní neúspešnému dovolateľovi. Z obsahu spisu vznik trov dovolacieho konania u žalovaných 1/ a 2/

preukázaný je, preto im dovolací súd priznal náhradu trov dovolacieho konania.

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.